



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

Runvårdsrapport 2005

Uppsala län

Thorgunn Snædal



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

Till Rikantikvarieämbetet

Under fältsäsongen 2005 granskades och även restaurerades ett antal runristningar i Uppsala län, vilket resulterade i följande kommentarer och förslag till fortsatta insatser. Jämför även rapport till RAÄ över fältarbetet 2004, dnr. 322-173-2005.

U 642 och 643 Ekolsund, Husby-Sjutolfts socken

Stenarna som flankerar infarten till Ekolsunds slott rengjordes och uppmålades i augusti. Skyltade.

U 744 Ekolsund, Husby-Sjutolfts socken

Stenen står i slottsparken, omkring 150 meter väster om slottet. Den rengjordes och uppmålades i augusti 2005. Ej skyltad.

U 750 och 751 Viggeby, Husby-Sjutolfts socken

Stenarna har inte blivit upprustade på flera decennier. De står på en privat tomt ca 4 meter norr om gamla Enköpingsvägen. Denna del av trädgården är ganska igenvuxen och stenarna är svåråtkomliga på grund av buskar och sly och de är inte synliga från landsvägen. Markägaren borde vidtalas om att röja lite runt stenarna, som dessutom bör skyltas.

U 755 Kälsta, Litslena socken

Runstenen, som inte har uppmålats sedan 1972, var ganska kraftigt överlavad. Den rengjordes i augusti 2005 och kommer att uppmålas 2006. Ristningsytan är skadad och flagrar och kommer att hållas under uppsikt, möjligen behöver den stabiliseras ställvis. Skyltad.

U 756 Ullstämman, Litslena socken

Ristningen finns på ett stort flyttblock, 50-100 m väster om vägen. Nås bäst via gårdsplan bakom ett hus som just nu restaureras. Ristningen uppmålades i juni 1975 och är nu kraftigt överlavad. Den rengjordes i augusti och kommer att uppmålas 2006. Skylt saknas.

U 757 Ullstämman, Litslena socken

Stenen, som inte tycks ha upprustats det senaste halvseklet, står på en kulle bakom ladugården hopfogad med järnkramlor. Den rengjordes i augusti och kommer att uppmålas sommaren 2006. Skylt saknas.



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

U 800 och 802 Långtora kyrka

Stenarna uppmålades 1995 och är inte i omedelbart behov av upprustning, även om alger har börjat få fäste på ristningsytan. Skyltade.

U 804 Sundet, Långtora socken

Stenen står nära den mindre väg som leder till Långtora flygplats, ca 100 m väster om Klubbhuset. Stenen som är mycket hög men har en mycket kort inskrift är nu i behov av rengöring och uppmålning. Dessutom borde den skyltas.

U 835 Prästgården, Nysätra socken

Stenen står ca 40 meter norr om Nysätra prästgård, som nu är i privat ägo. Den har inte riktiga runor utan runliknade tecken och rätt valhänt ornamentik. Stenen har inte upprustats sedan 1950-talet och därför i stort behov av restaurering. Den borde också skyltas.

U 838 Ryda Kungsgård, Nysätra socken

Stenen står strax söder om landsvägen mellan Nysätra kyrka och Tortuna kyrka. Den restaurerades 1996 men är redan mycket kraftigt bevuxen med lavar och mossor, intill den växer en yvig hagtornsbuske. Ej skyltad. Eftersom ristningen är en av runmästaren Balles mest framstående verk bör stenen rengöras igen i samband med att andra stenar i området upprustas 2006 eller 2007.

U 839 Ryda Kungsgård, Nysätra socken

Stenen står i en åkerkant, omkring 18 meter norr om landsvägen mellan Nysätra kyrka och Tortuna kyrka. Uppmålningen från 1996 är i ganska gott skick och stenen är skyltad. Den bör dock rengöras lätt när den närbelägna stenen U 838 upprustas.

U 808 Enberga, Fröslunda socken

Stenen står nära landsvägen mellan Görlinge och Fröslunda kyrka. Den rengjordes och uppmålades 1995 och är ännu i mycket gott skick. Skyltad.

U 809 Nopskäl, Fröslunda socken

Stenen står vid vägen mellan Biskopskulla kyrka-Hjälsta kyrka, ca 600 meter öster om vägskälet mot stora landsvägen. Den uppmålades troligen på 1980-talet och ristningen är ännu ganska tydlig även om svarta och gula lavar har fått fäste på ristningsytan. Den lutar lätt bakåt. Ej skyltad. Bör rustas i samband med att andra runstenar i området åtgärdas.



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

U 810 Nopskäl, Fröslunda socken

Runstenen, som endast är delvis bevarad, står i trädgården till Nopskäl gård, omkring 40 meter nordväst om boningshuset. Den har troligen inte upprustats sedan den restes på denna plats 1941. Trots att stenen står i en privat trädgård bör den rengöras och uppmålas och fotograferas. Skylt kan diskuteras.

U 880 Skogstibble kyrka

Stenen som är ristad på båda sidor, står på kyrkogården sydväst om vapenhuset. Den är ganska kraftigt överlavad och bör rengöras och uppmålas på nytt. Skyltad.

U 884 Ingla gård, Skogstibble socken

Stenblocket, som är ristat på tre sidor, finns ca 350 meter sydost om Ingla gård. Det är mycket illa medfaret, hoplappat med järnkramlor, kraftigt överlavad. Det kommer att rengöras, lagas och uppmålas 2006. Bör även skyltas.

U 885 Ingla gård, Skogstibble socken

Runsten, står vid uppfarten mot gården, så överlavad att det inte går att se att det är en runsten. Stenen rengjordes sommaren 2005 och kommer att uppmålas 2006. Bör även skyltas.

U 887 Skillsta, Skogstibble socken

Stenen står på en åkerholme, 300 meter nordost om uppfartsvägen till Ångelsta gård. Även den är mycket kraftigt överlavad och kommer att rengöras och uppmålas 2006. Skyltad.

U 889 Västerby, Ålands socken.

Stenen som står i en åkerkant vid landsvägen mellan Ålands kyrka och Järlåsa. Den målades 1988 men var nu kraftig överlavad. Den rengjordes i augusti 2005 och kommer att uppmålas 2006. Skyltad

U 890 Österby, Ålands socken

Stenen står i parken vid Österby. Den uppmålades 1988 och rengjordes i augusti 2005 och behöver nog endast lätt förbättring av imålningen. Skyltad.

U 905 Vänge kyrka

Stenen står på kyrkogården på gräsplanen mellan tornet och vapenhuset. Den målades 1992 och är fortfarande i fint skick. Skyltad.

U 907 Bärby, Vänge socken

Stenen står i Bärby trädgård, den uppmålades 1987 men var ganska kraftigt överlavad. Rengjordes lätt i augusti 2005 och kommer att målas 2006. Skyltad.



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

U 911 Åltomta bro, Vänge socken

Stenen står vid den gamla landsvägen mellan Vänge och Heby, ca 100 meter öster om sockengränsen mellan Vänge och Åland. Den uppmålades 1992 men var redan ganska överlavad och rengjordes i augusti 2005. Den är brusten i 3 delar och fogningarna behövde en översyn. Skyltad.

U 1013, U 1014 och U 1015 Ärentuna kyrka

U 1013 står t.v. om ingången till kyrkan medan U 1014 och U 1015 står vid infarten till parkeringen. De uppmålades 1970 respektive 1971 och är nu i behov av rengöring och uppmålning. Upprustas troligen 2006. Skyltade.

U 1016 Fjuckby, Ärentuna kyrka

Denna vackra sten har inte rengjorts eller uppmålats sedan 1950-talet och är så överlavad att det knappt går att urskilja ristningen. Den kommer att upprustas 2006 och förhoppningsvis även skyltas.

U 1019 Kyrsta, Ärentuna socken

Även denna sten är fullständigt överlavad och inte upprustad de senaste 40 åren kommer att åtgärdas sommaren 2006. Bör även skyltas.

U 1020 Kyrsta, Ärentuna socken

Denna sten är i lika dåligt skick som de två föregående och kommer att rustas 2006.

U 1021 Rosta kvarn, Bälinge socken

Denna sten stod tidigare vid Nederbacka i Ärentuna socken. Den är i behov av upprustning och kan förhoppningsvis upprustas 2006 liksom de andra runstenarna i området.

U 1026 och U 1027 Lena kyrka

Stenarna står omkring 100 meter söder om kyrkan. De uppmålades 1990 men är redan ganska kraftigt övervuxna med alger och lavar. Hela området runt stenarna ser ovårdat och igenvuxet ut, dessutom har U 1027 tappat sitt ”stödben”. Stenarna är alltså i behov av restaurering inom några år. Skyltade.

U 1031 Hånsta, Lena socken

Står strax norr om vägen genom Hånsta by. Eftersom rotpartiet saknas är den fastgjuten i ett betongfundament. Den är sprucken och skadad. Lagningarna måste ses över när stenen rengörs, ej skyltad.

U 1034, U 1035 och U 1036 Tensta kyrka

Stenarna uppmålades 1971 och är nu i behov av upprustning. Skyltade.



Kulturmiljöavdelningen
Kulturminnesenheten
Thorgunn Snædal

2006-01-02

Dnr 322-164-2006

U 1042 Källbo, Lugnet, Tensta socken

Stenen, av vilken endast den nedre delen återstår, står i skogskanten vid torpet Lugnet kringvuxen av sly och buskar. De gamla lagningarna är mycket dåliga och inskriften har säkerligen inte uppmålats sedan 1950-talet. Trots det otillgängliga och privata läget bör nog stenen restaureras och eventuellt skyltas.

U 1045-1048, U 1050 Björklinge kyrka

Runstenarna vid kyrkan uppmålades 1977 och är nu i behov av rengöring och uppmålning. De måste också skyltas.

U 1051 Prästgården, Björklinge socken

Stenen står på en kulle bakom prästgården, flyttning till kyrkogården bör övervägas. Den är också i behov av upprustning och en skylt.

U 1085 Högsta, Bälinge socken

Stenen står vid en ägoväg strax söder om Högsta. Den söndersprängda stenen hopfogades och restes på sin nuvarande plats 1923. Dessa lagningar är nu i mycket dåligt skick och stenen har troligen inte rengjorts och uppmålats sedan 1950-talet. De är i omedelbart behov av restaurering och en skylt.

U 1121 Örke, Skuttunge socken

Fragmentet, som tidigare låg i en dikesbro vid Örke gård, flyttades år 2000 och ligger nu bredvid U 1118 vid infartsvägen till Örke, intill landsvägen mellan Skuttunge och Björklinge kyrkor. Stenarna är uppmålade och skyltade.

Under våren 2006 kommer ytterligare stenar i Ärentuna och Tensta socknar att granskas för att fastställa behovet av upprustning. Vidare kommer runinskrifterna i Danmarks socken att granskas eftersom socknens hembygdsförening har uttryckt önskemål om upprustning av dessa med anledning av Linnéåret 2007.

De föreslagna åtgärderna kommer att genomföras i samråd med länsantikvarien i Uppsala län.

Stockholm, den 2 januari 2006

Thorgunn Snædal

Kopia till:
Länsantikvarien i Uppsala län
Husby-Sjutolfts Hembygdsförening
Storvreta Kultur- och Hembygdsförening